

HOE KIES IK? - STUDIEKEUZEPROCES

KORTE OMSCHRIJVING LESSENPAKKET

Dit lespakket geeft leerlingen de kans om de vaardigheden in te oefenen die in de vragenlijst van de **module 'Hoe kies ik?' in Columbus** aan bod komen (Vluhr, Vlor, Onderwijskiezer & Vlaanderen Onderwijs en Vorming, 2018). Zo kunnen de zes studiekeuzetaken die bijdragen aan het studiekeuzeproces aangescherpt worden. Het lespakket is gericht op leerlingen die zwak scoren op het onderdeel 'Hoe kies ik?'. Het biedt een bruikbare leerlingen- en leerkrachtenbundel aan die als geheel een bijdrage levert aan de studiekeuzetaken oriëntatie, exploratie in de breedte, exploratie in de diepte, exploratie van zichzelf, beslissen en binding.

In les 1 wordt enerzijds geoefend op de vaardigheid **oriëntatie**, die in kaart brengt in welke mate de leerlingen zich bewust zijn van het feit dat ze een studiekeuze moeten maken en ze bereid zijn zich hiervoor in te zetten (Columbus, 2017). Dat doen we aan de hand van vier casussen waarvan drie illustreren hoe het fout kan lopen in het keuzeproces en één een voorbeeld geeft van een weloverwogen beslissing voor een bepaalde studiekeuze. De begeleider kan kiezen welke casussen hij/zij aan bod laat komen. Daarna krijgen de leerlingen een keuzebegeleidingsprogramma dat de begeleider vooraf opgesteld heeft. Anderzijds wordt dieper ingegaan op **exploratie in de breedte** en van **exploratie zichzelf**. Hierbij krijgen de leerlingen meer inzicht in de globale structuur en het aanbod van het Vlaamse onderwijslandschap (Vanderlocht, 2017). Aangezien het belangrijk is dat de leerlingen op de hoogte gebracht worden van alle opties, poogt de begeleider extra informatie te geven waar mogelijk en vragen te beantwoorden. Vervolgens licht de begeleider aan de hand van een schema de verschillen toe tussen een professionele bachelor en een academische bachelor en wordt uitleg gegeven over HBO5-opleidingen. Tot slot wordt aan de hand van een aantal invulvragen gepeild naar de interesses van de leerlingen en de vakken die hen liggen. Op die manier wordt al een eerste aanzet gegeven tot exploratie van zichzelf.

In les 2 komen **exploratie van zichzelf, exploratie in de breedte en exploratie in de diepte** aan bod. Bij exploratie in de diepte worden enkele alternatieven geselecteerd en uitgediept, waardoor keuzenabijheid gecreëerd wordt (Vanderlocht, 2017). De leerlingen hebben in les 1 stilgestaan bij hun interesses en zullen in een eerste opdracht de opleiding die voldoet aan hun interesses verder verkennen via 'Onderwijskiezer'. Daarvoor moeten de leerlingen reflecteren op het keuzeproces, alvorens ze de tool Onderwijskiezer aan de hand van enkele vragen beter te leren kennen. De begeleider biedt de leerling ondersteuning waar mogelijk.

De bundel gaat verder met **exploratie van zichzelf**, aangezien het in kaart brengen van onze opvattingen en bijhorende gevoelens over onszelf bepalend kan zijn voor onze keuze en de vooruitgang in het beslissingsproces (Germeijs, 2002). Bovendien is het belangrijk dat leerlingen een realistische en haalbare keuze maken

(Vanderlocht 2017). De begeleider zal enkele hulpmiddelen aanreiken waarmee de leerlingen zichzelf beter leren kennen om vervolgens te kunnen verkennen in de diepte. Verder krijgen ze een vragenlijst mee die ze bij eventuele vragen kunnen richten tot de ouders. Tot slot wordt het beslissingsproces ingeleid door een gesprek met de buur over interesses, mogelijke keuzes en reflecties over de haalbaarheid van de keuzes. De begeleider geeft daarnaast materialen mee aan de leerlingen die kunnen helpen om een gericht bezoek aan de SID-inbeurs te brengen, wat bijdraagt aan exploratie in de diepte (Vanderlocht, 2017).

Les 3 handelt over **beslissingsstatus**, waarbij nagegaan wordt hoe ver de leerlingen staan in het maken van hun keuze (Germeijs & Verschueren, 2006). Leerlingen wegen de voor- en nadelen van een aantal studiekeuzes tegen elkaar af. Ze kunnen gebruikmaken van een keuzerooster in Onderwijskiezer om verschillende opties te scoren op criteria naar keuze. Ze maken op die manier kennis met een logisch-rationele manier van beslissen. Als begeleider is het belangrijk om ook andere keuzestijlen toe te lichten, zodat de leerlingen beseffen dat er niet één juiste manier van kiezen is.

In les 4 willen we de **binding** vergroten door een keuzecommissie in te richten (Verbeek, van Eck & Glaudé, 2011). Aan die commissie zal elke leerling zijn/haar keuze verantwoorden. De begeleider stuurt of modereert waar nodig om het gesprek vlot te laten verlopen. Op het einde deelt de begeleider mee waar de leerlingen die nog niet helemaal zeker zijn, terecht kunnen. De rol van het CLB wordt hierbij onderstreept, maar andere studiebegeleidingsdiensten komen eveneens aan bod.